

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lugduni, M.DC.LI.**

V. Nonnulla expediuntur de existentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

tū dicitur hoc obiectum existens ex se non est illatium contradictionis, seu obiectum existet abque vlla contradictione, si existat, quem actum, & alios illi æquivalentes, seu eundem alio modo significatum suprà explicui. In hoc ergo actu affirmo consistere scientiam simplicis intelligentiæ, qui dicit iudicium quoddam, quod Deus fert de omni obiecto possibili, & quod necessum est procedere omne decretum producendi quamcumque creaturam, vt Deus cognoscat creaturam, quam vult producere, & ita liberè illam producat, vt antequam dicat, volo producere hunc effectum illum discernat ab aliis, quæ contradictionem inuoluunt, ne frustra, & improuidè decernat aliquod obiectum in se repugnans, & illius decretum ex repugnantia obiecti irritum fiat, quod contingere manifestam inuoluit implicationem.

10 Diximus non distingui obiectum primarium scientiæ visionis, & scientiæ simplicis intelligentiæ, quia si quis contendat iudicium hoc, si Petrus existat existet abque vlla contradictione respicere tanquam obiectum primarium Petrum existentem, & tanquam obiectum secundarium negationem contradictionis, quam Petrus non inferret, quam contradictionis negationem, neque vt obiectum secundarium respicit iudicium, quo absolutè dicitur Petrus existit, non multum de hac re contendendum est, quam non sine fundamento dici existimo.

11 Obiicies: apprehensio visionis, & apprehensio simplicis intelligentiæ distinguuntur: ergo scientia visionis, & scientia simplicis intelligentiæ distinguuntur independentè à modo, quo Deus iudicat de obiecto cognito per vtramque scientiam. Resp. in Deo non dari simplices apprehensiones, sed intuitiva iudicia, quibus omnia cognoscit eo modo, quo sunt, & omni modo, quo sunt cognoscibilia.

12 Obiicies secundò: multa sunt possibilia cognita scientia simplicis intelligentiæ, quæ nunquam existunt: ergo non potest Deus cognoscere horum existentias: ergo scientia simplicis intelligentiæ non terminatur ad existentiam horum possibilibum. Confirmatur: scientia Dei terminatur ad obiectum quod est: sed non est existentia horum possibilibum ergo scientia Dei non terminatur ad illorum existentiam, sed tantum ad possibilitatem. Concesso primo antecedenti distinguo primum consequens: scientia Dei non potest terminari ad existentiam possibilibum, quæ non erunt, actu, quo dicat hæc existentia est, aut erit in rerum natura, concedo consequentiam: actu, quo dicat esse sine contradictione, si de facto esset, seu hæc existentia non est illatua contradictionis, nego consequentiam. Ad confirmationem respondeo Deum tantum cognoscere existentias eorum, quæ sunt actu, quo dicat absolutè existere cognoscere tamen existentias possibilibum, quæ non sunt, aut erunt, actu, quo dicit, hæc existentia non est illatua contradictionis, seu hæc existentia daretur in rerum natura abque vlla distinctione, si ego vellem illam producere, &c.

13 Obiicies tertio: Diuersus modus tendendi prouenit ex diuersitate obiecti: ergo si obiectum non est diuersum, modus tendendi non poterit esse diuersus. Distinguo antecedens: diuersus modus adequatus tendendi in obiectu prouenit ex diuersitate obiecti, transeat antecedens: diuersus modus inadæquatus tendendi, nego antecedens, quia idem obiectum est cognoscibile per varios actus quibus veritates diuersæ de illo enuntiarì possunt, & ita circa idem obiectum potest dari actus, quo Deus iudicat existere tale obiectum, qui actus erit scientia visionis, & inadæquatus modus tendendi in tale obiectum, quia potest Deus in illud tendere actu, quo non dicat existere, sed quod existeret.

41 Obiicies quartò: Actus quo Deus cognoscit existentiam Petri esse obiectum omnipotentis, non solum fertur in existentiam Petri, quæ esset, seu in Petri possibilitatem, sed etiam in ipsam omnipotentiam absolutè existentem. Resp. illum actum in recto respicere existentiam Petri, quæ in omnipotentia continetur, & in obliquo ipsam omnipotentiam, quod inferendum est ex eo, quod non possit cognoscere existentiam Petri in omnipotentia, quin eodem actu tangatur omnipotentia, de quo non disputo, ex quo ad summum poterit inferri actum illum non esse simplicis intelligentiæ, quatenus fertur in omnipotentiam, quod libenter admittam, non tamen licet inferri non esse simplicis intelligentiæ respectu existentie Petri, quia idem actus attingens duplex obiectum potest dici scientia visionis respectu vnius, & scientia simplicis intelligentiæ respectu alterius.

Pura quæ de existentia disputantur iuxta nostra principia vix quæstioni materiam præbent: breuiter singula percurram.

Primò inquiri solet quid perfectius sit an essentia, an existentia. In nostra sententia comparatio hæc fieri nequit, cum idem sit essentia, & existentia, & idem se ipso neque perfectius, neque imperfectius est. In Thomistarum sententia præterit non nemo maiorem perfectionem existentie tribuere, quam essentia, quia hæc est potentia, illa est actus. Sto pro essentia, cui maior perfectio necessariò danda est, quia est principium omnium operationum, radix passionum, & proprietatum; quod si essentia non existenti nulla debeatur operatio, nullaque existens proprietates, tantum probat existentiam esse conditionem, sicuti approximatio ad agendum in passum, quod non arguit maiorem existentie perfectionem, quia operatio non debetur nisi potentia applicata, & nihilominus metimur per operationes perfectionem virtutis, & non applicationis, operatio enim substantialis, seu ad substantiam terminata arguit principium productuum intrinsecè substantiale, & non arguit applicationem substantialem, sed accidentalem, quia omnis approximatio rerum creaturarum dicit ipsarum præsentias, quæ accidentales sunt. Ratio pro opposita sententia adducta nullius est momenti, sunt enim plures actus imperfectiores potentia, quam actuant: intellectio accidentalis est actus animi rationalis, quo longè imperfectior est, & intra idem substantie genus substantia est actus naturæ Angelicæ, & hæc multum illius perfectione excedit.

Docuit aliquando Bañez apud Hurtad. disp. 6. sect. 5. §. 8. existentiam neque esse substantiam, neque accedens, quod omnes nec dempro Bañez, qui postea sententiam hanc retractauit meritò impugnant. Neq. solum grauius peccat in Philosophia modus iste, dicendi sed etià in Theologia non sine scrupulo potest procedere, ex illo enim inferitur contra Concilium Tridentinum in Eucharistia aliquid manere præter accidentia panis, quia manebat existentia panis, quæ in sententia Bañez, existeret accidentium existentia. Quam opinionem reprehendit P. Soar. 3. part. t. 3. disp. 49. sect. 4. §. sed quæret. Impugnatur modus iste dicendi ex communi diuisione entis in substantiam, & accedens. Secundò quia omne ens vel est intentu propter se vel propter aliud. Si propter se, est substantia. Si propter aliud, est accedens: ergo omne ens vel est substantia vel accedens. Sic arguo iuxta differentiam substantiæ, & accidentis, quam assigno, & propugno Contr. 6. punct. 1. Alij iuxta diuersa principia haud inefficacius arguunt. Sic enim Ariaga & alij plures. Omne ens vel est de primo conceptu rei, vel non. Si est de primo conceptu rei est substantia, si non est de primo conceptu rei, est accedens: ergo omne ens, vel est substantia, vel accedens. Supponit hic modus arguendi essentiam substantiæ dicere esse de primo conceptu rei, & essentiam accidentis importare esse extra primum conceptum rei, quia differentia admissa inter substantiam, & accedens rectè procedit argumentum.

Dicendum est n. opinione, quæ existentias superadditas admittit, existentiam substantiæ esse substantiam, & existentiam accidentis esse accedens. Posterior pars per se patet, essentia enim accidentis non debet potest existentia, quæ sit substantia, huic enim accidentia debentur, & nūquam accidentibus imperfectioribus perfectior substantia debetur tanquam illorum proprietates, seu affectio, sed tanquam causa, à qua accidentia dependent, & in quam natura sua ordinantur.

In sententia non distinguente existentiam ab essentia, vtramque ab eisdem principiis procedere necessum est. Communis est sententia inter Thomistas distinguentes existentiam ab essentia vtramque per eandem actionem procedere, quod defendi poterit si dicatur existentiam non dependere ab essentia tanquam causa materiali, si autem existentia dependeat ab essentia tanquam à causa materiali non poterunt per eandem actionem produci, quia implicat per eandem actionem produci id, quod ab aliquo dependet ex vi actionis, & aliud à quo illud dependet, quia omnia, quæ ex vi actionis produciuntur, necessariò ex vi actionis dependent ab omni alio, à quo dependet actio,

& non ab alio ex vi eiusdem, & ita non possunt produci ex vi eiusdem actionis existentia dependens ab essentia, & essentia non dependens a se ipsa. Secundo productio rei dependentis ab alio supponit productionem alius, à quo dependet proprius terminus: ergo productio existentie dependentis ab essentia supponit productum essentiam. Sentio non posse in hac sententia consequenter philosophari, quin plura deuorentur absurda, infertur enim ex eo quod essentia distinguatur ab existentia essentiam, & existentiam per diuersas actiones, & à diuersis causis posse produci, & necessario per diuersas actiones, & ex diuersa causa materiali necessario esse producendas, si existentia dependet ab essentia tanquam à proprio subiecto. Infertur etiam ex vi actionis terminata ad essentiam hanc fieri ens in actu, & constitui extra causas, quod præstat actio productiua cuiusvis rei, & non fieri ens actu, neque constitui extra causas, ex vi eiusdem actionis, sed ex vi actionis distincte terminata ad existentiam, quæ formaliter constituit essentiam in actu, & extra causas constitutam. Infertur etiam posse produci essentiam non producta existentia, quod contradictionem inuoluit in nostris principiis, quia essentia & existentia non distinguuntur, & in Thomistarum sententia, in qua ex vi actionis terminata ad rei existentiam, essentia eiusdem constituitur formaliter producta. Secundo, quia eo ipso quod essentia intelligatur producta intelligitur posita extra causas, & intelligitur existens ac proinde implicat rem intelligi productam, & non existere, & consequenter rem produci sine existentia, & ex vi cuius formaliter fit existens. Propter hæc non audeo definire quomodo in sententia distinguente essentiam ab existentia consequenter philosophandum sit de causis, & causalitatibus, ex vi quarum producuntur essentia, & existentia, quod enim consequenti ad hæc principia procedatur, maiora absurda in hac materia deuoranda sunt, & plura contradictoria inferenda.

5 Inquiruntur à nonnullis an rei possibili, & existenti detur communis ratio, à qua questione breuiter me expedit. Res purè possibilis connotat negationem rei existentis, cui nihil potest dari commune cum existentia rei, vel cum ipsa re existente, quia habitus, & negatio in nullo conueniunt; ens possibile præcisè sumptum, & ens existens formaliter ex parte obiecti dicunt eundem omnino conceptum obiectiuum, ut probauit Punct. 2. nihilominus non possunt conuenire in aliqua ratione superiori, in qua abstrahatur à differentia, quam includit ex modo concipiendi, quia si ens apprehendatur existens, apprehensio illa non præcindit ab ente existente, à quo volumus præcindere rationem aliquam communem cum ente, quod ex parte actus non apprehenditur existens, sed ex vi apprehensionis præcinditur ab apprehensione existentie, & negationis existentie. Si verò apprehendatur ens possibile præcisè, hæc apprehensio adæquate dicit vnā rationem, à qua volumus extrahere conceptum communem cum alia, videlicet ens possibile præcisè: ergo non dicit rationem aliquam superiorem enti possibili præcisè, in qua conueniat cum ente existenti, sed ipsam formalissimam rationem entis possibilis præcisè: ergo implicat dari conceptum communem ex parte actus enti possibili præcisè, & eidem enti formaliter existenti, etiam si ex parte obiecti ens possibile præcisè, & ens existens formaliter non distinguantur.

6 Disputat Noster Albertin. de Prædic. subst. disp. 2. q. 2. an detur compositio inter essentiam & existentiam? negativè respondent plures, etiam si distinctionem admittant inter essentiam, & existentiam. Consequentius videtur procedere Albertin. qui compositionem hanc à parte rei dari concedit non inefficaci ratione: totum compositum formaliter nihil aliud dicit, quam extrema realiter distincta per se ipsa, vel per superadditum aliquem modum unitatis: sed totum existens dicit essentiam, & existentiam distinctas inter se unitas: ergo est formaliter compositum: ergo à parte rei ens existens importat reale, & physicam compositionem. Mea quidem sententia rem concludit discursus, sed non efficacius contradictoria pars euincitur. Essentia ut distincta realiter ab existentia non est ens actu: ergo, ut distincta ab existentia, non potest terminare vnionem, quia non potest terminari ad rem præcisè possibilem, sed debet supponere extremum, quod sit actu: ergo essentia, ut distincta ab existentia, non potest cum ipsa existentia totum aliquod componere, neque aliquam compositionem inire, neque potest dici essentiam terminare

vnionem ad existentiam, ut affectam existentia, quia vnio physica inter extrema quodlibet illorum respicit, ut adæquate ab altero distinctum. Secundo quia in illo priori, in quo essentia concipitur proximè potens terminare vnionem ad existentiam non potest concipi ut affecta existentia, quia essentia ex vi illius vnionis existentia efficienda est. Hæc obiecta contradictoria, quæ legitime inferuntur procedunt ex repugnante principio, quo supponitur essentiam ab existentia distingui.

De existentia, siue distincta realiter ab essentia, siue tantum per rationem, & ex parte actus solet disputari, an formaliter sumpta dicat gradus metaphysicè distinctos, vel an dicat vnica simplicissimam formalitatem eadem omnino efficientem omnes gradus metaphysicos essentiae? Negat Noster Albertin. supra quæst. 4. cum Ferr. ex communi Thomistarum sententia, existentiam habere aliquam compositionem metaphysicam. Compositionem hanc admittunt P. Soar & Egid. supra. Duplex in hac re difficultas occurrit. Prima, an existentia diuisibilis sit in gradus metaphysicè distinctos. Secunda, an gradus metaphysicè distincti ex suppositione, quod reperiuntur in existentia diuisibiliter efficiant gradus essentiae, ita ut gradus genericus existentiae gradui generico, & gradus specificus gradui specifico essentiae correspondeant, & sic de aliis, vel an omnes gradus metaphysici existentiae simul sumpti indiuisibiliter efficiant quemlibet gradum metaphysicum essentiae, ita ut gradus genericus essentiae non intelligatur existens tantum per gradum genericum, sed per gradum genericum, specificum, & indiuidualem existentiae.

Sentio existentiam diuisibilem esse in gradus distinctos correspondentes diuersis gradibus essentiae. Continet conclusio definitionem vtriusque difficultatis propositæ, quam breuiter probo. Quando concipio animal à parte rei ut ens actuale distinctum à rationali, quod etiam est ens actuale, concipio eandem distinctionem inter actualitates animales, & rationales, ac inter animal, & rationale: ergo sicut diuido per rationem hominem in animal, & rationale, sic diuido actualitatem hominis in actualitatem animales, & rationales: ergo sicut animal præcinditur à rationali, ita præcinditur actualitas animalis ab actualitate rationalis: ergo sicut distinguuntur animal, & rationale, ita ut non inuicem includantur, ita distinguuntur actualitates, quin vna includatur in alia, neque actualitas animalis aliquid dicat actualitatis rationalis, aut è contra. Confirmatur: ens non præcinditur ex parte obiecti à ratione existendi: ergo à ratione, qua apprehenditur ens, apprehenditur saltem ex parte obiecti existentia, quæ ab illo ex parte obiecti formaliter non distinguitur: ergo poterit gradus ille postea ex parte actus apprehendi existens per existentiam specialem specialiter ex parte actus ab illo gradu dimanantem.

Obiiciunt Thomistæ: existentia est vltima actualitas: ergo non est diuisibilis in gradus diuersos, quos si haberet non esset vltima actualitas. Respondeo existentiam esse vltimam respectu subiecti, quod afficit, cum quo rectè componitur dari gradum existentiae, qui licet sit vltima actualitas respectu subiecti, cui correspondet, non sit vltima actualitas respectu speciei, & indiuidui existentiae quam componit.

Obiicit secundò Albert. Existentia nihil aliud est, quàm ratio constituendi rem actu extra causas. Sed hæc ratio consistit in indiuisibili: ergo existentia consistit in indiuisibili: ergo non est diuisibilis in gradus distinctos. Respondeo concedendo maiorem, & distinguendo minorem: Ratio constituendi rem indiuisibilem actu extra causas est indiuisibilis, concedo minorem: ratio constituendi rem diuisibilem extra causas est indiuisibilis, subdistinguo: intensiue, concedo, quia eademmet formalitas non potest magis extra causas constitui; extensiue nego, quia gradus distincti formaliter habent rationes formaliter distinctas inter se, per quas extra causas constituuntur, in quas est diuisibilis existentia adæquata, seu ratio constituendi extra causas indiuiduum adæquatum inuoluens rationes superiores, & inferiores.

Disputant hic nonnulli quomodo existentia requiratur ad operationes, an ut virtus causatiua, an tantum ut conditio: de quo dixi Controu. 7. Physic. punct. 4.